Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ netrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimită!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M.Dukes, A.Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 211. Braşovŭ, Duminecă 25 Septemvre (7 Octomvrie) 1888.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Octomvrie 1888 st. v. se deschide nou abonamentŭ la care invitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe trei lunĭ 3 fl.
pe şése lunĭ 6 fl.
pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate:
pe trei lunĭ 10 francĭ,
pe şése lunĭ 20 francĭ,
pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 24 Septemvrie v.

Din articolulŭ ḑiarului „Pesti Naplo“ dela 29 Septemvre a. c., întitulatŭ „maghiarisarea“, care l'amŭ reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre, a rĕmasŭ afară din întêmplare un pasagiu ce caracteriséză de minune fariseismulŭ şovinistilorŭ ungurĭ.

Acestŭ pasagiu urméză îndată după alinea primă, unde se ḑice, că, cetindŭ raportulŭ societăţii de maghiarisare Szechenyi din Sătmar cei dela „P. Naplo“ „nu se potŭ reţiné a nu vĕrsa lacrimĭ de bucuriă“, şi este de următorulŭ cuprinsŭ:

„*Căcĭ ca statulŭ ungurescŭ se maghiariseze cu forţa nu permite legea de naţionalitate*; dér chiar de n'ar esista acésta, ar interḑice unŭ asemenea lucru stima de libertate ce locuesce în inima naţiunei maghiare. Şĭ-o interḑice şi bunulŭ sêmţŭ politicŭ, căcĭ nimicŭ nu póte aduce bine, ce trebuesce făcutŭ cu forţă. *Şi mai alesŭ forţa ce se fase libertăţii de limbă este care produce cele mai amare fructe.*“

A rĕmasŭ afară numai din întêmplare alinea citată. Dér ce nemerită întêmplare! Cuvintele de mai susŭ ale lui „P. Naplo“ nicĭ că se potrivescŭ cu întregulŭ cuprinsŭ alŭ articulului sĕu.

Cum s'ar şi potrivì asigurarea, că nu se face nicĭ o forţă libertăţii de limbă, cu esclamarea ce-i urméză imediatŭ, că cei dela numita fóiă „*nu cunoscŭ unŭ meritŭ mai mare ca acela, de a cresce Maghiarĭ din acéia carĭ, deşi locuescŭ în Ungaria, nu s'au născutŭ Maghiarĭ.*“

Ei bine, nu le este cunoscutŭ domnilorŭ şoviniştĭ că astăḑĭ Ungurii dela guvernŭ suntŭ „statulŭ“ de care ne vorbescŭ ei? Şi décă în mânile lorŭ este tótă puterea, nu se gândescŭ cei dela „Pesti Naplo“, că atuncĭ când le înfăţişéză ca celŭ mai mare meritŭ de a face Maghiari din Nemaghiarĭ, le dă în mână cuţitulŭ veninosŭ spre a'lŭ înfige dreptŭ în inima liberţăţii de limbă? Nu-şĭ închipuescŭ ei că numai atâta le trebue purtătorilor justiţiei şi ai administraţiei spre a face *tabula rasa* cu tóte oprelile, ce le conţine legea de naţionalitate în favórea acestei libertăţi de limbă?

Ḑice „Pesti Naplo“ că „legea **de naţionalitate opresce ca statulŭ** unguresc sĕ maghiariseze cu forţa.“ Dér ce a făcutŭ elŭ pănă acuma pentru Nemaghiarĭ alta, decâtŭ a le *impune* neîncetatŭ limba maghiară?

Orĭ dóră când s'a pusŭ în lucrare în dietă legea pentru introducerea forţată a limbei maghiare în şcólele nóstre poporale s'a întêmplatŭ acésta cu învoirea Nemaghiarilorŭ?

Şi óre se întêmplă totŭ cu consêmţemêntulŭ popórelorŭ nemaghiare, că fiăcare funcţionarŭ de statŭ şi administrativŭ îşĭ ţine adĭ de celŭ mai mare meritŭ — în sensulŭ învĕţăturilorŭ lui „P. Naplo“, de a ignora şi călca legea de naţionalitate în favórea suprematiei limbei unguresci?

Aşa înţelege „P. Naplo“ „respectulŭ de libertate?“

Amŭ voì sĕ scimŭ în ce consistă „libertatea de limbă“ a Nemaghiarilorŭ, décă orĭ cărui funţionarŭ necoptŭ îi este permisŭ a-o atăca şi a-o călca în numele “statului ungurescŭ?“

„P. Naplo“ scrie despre „maghiarisare“ se însufleţesce pentru „idealulŭ maghiarisării“, şi totuşı pretinde a respecta „libertatea de limbă“ a Nemaghiarilorŭ.

Póte fi o contraḑicere mai teribilă decâtŭ acésta?

Noi credemŭ, că décă în sînulu Maghiarilorŭ n'ar fi admisă maghiarisarea cu forţa, atuncĭ nicĭ n'ar trebuì sĕ se pronunţe cuvêntulŭ „maghiarisare“, căcĭ orĭ cum ar fi esplicatŭ, elŭ învólvă o conturbare a cercului „libertăţii de limbă“ de care ar trebuì sĕ se bucure popórele conlocuitóre nemaghiare.

Vorbindŭ mereu de maghiarisare, ba proclamându-o ca scopulŭ celŭ mai înaltŭ alŭ activităţii lorŭ patriotice, şoviniştii maghiarĭ se înfăţişéză ca totŭ atâţĭ găḑĭ ai „libertăţii de limbă“.

Nu mai vorbéscă dér cei dela „P. Naplo“ de „libertate“ şi de „respectulŭ ei,“ căcĭ se espunŭ numai ruşinei de-a fi priviţĭ de toţĭ ómenii nepreocupaţĭ ca făţarnicĭ şi mincinoşĭ!

Din Bucovina.

Alegerile pentru dieta imperială.

Sub acestŭ titlu scrie „Revista Politică“ în fruntea numĕrului sĕu dela 1 Octomvre a. c. următórele:

Mórtea nemilósă a seceratŭ din mijloculŭ nostru doi bărbaţĭ, a cărorŭ lipsă o tânguescŭ şi o jălescŭ cu amarŭ toţĭ Românii bucovinenĭ. Numele scumpe ale unui Zota şi Mitrofanovicĭ vorŭ rĕmâné adêncŭ întipărite în memoria şi inima Bucovinenilorŭ pentru meritele, ce şĭ-au câştigatŭ aceştĭ bărbaţĭ distinşĭ pentru ţéra nóstră atâtŭ ca specialiştĭ în oficiulŭ şi ramulŭ propriu, câtŭ şi ca apĕrătorĭ vrednicĭ ai intereselorŭ nóstre în dieta imperială. De aceea şi jalea nóstră este îndoită şi ea cresce mereu, când ne gândimŭ la viitorŭ şi ne punemŭ în vedere faptulŭ amarŭ, că de o bucată de timpŭ încóce pe fiăcare ḑi ce mergemŭ perdemŭ pe tóte terenele însemnătatea, ce amŭ avut'o ca Românĭ şi care ni s'a cuvenitŭ după dreptŭ. Numĕrulŭ străinilorŭ înverşunaţĭ asupra nóstră se înmulţesce din ḑi în ḑi, îndrăsnéla lorŭ cresce în dimensiunĭ înspăimêntătóre, călcândŭ în picióre naţia, limba şi legea nóstră, ér noi stămŭ locului şi privimŭ cu nepăsare, cum ne perdemŭ din ḑi în ḑi.

Nemţii avêndŭ o inteligenţă numĕrósa şi solidară lucră neobositŭ, ca sĕ câştige terenŭ nou pe spatele nóstre, voindŭ a preface superioritatea lorŭ culturală în o dominaţiune reală.

Pe aceeaşĭ cale purcedŭ Polonii cei meşterĭ în politică şi diplomaţiă, ér Rutenii numĕroşĭ strigă prin gazetele proprie şi străine, că interesele lorŭ vitale nu le presintă nime, pe când Românii domnescŭ — amară ironiă — ca stăpânĭ atotputernicĭ. Ce vorŭ aceste tóte? Nimicŭ alta decâtŭ slăbirea nóstră sistematică. Şi décă vorŭ merge treburile aşa înainte, cu durere trebue sĕ mărturisimŭ adevĕrulŭ, că străinii ne vorŭ cuceri cu desĕvêrşire. Sĕ privimŭ spre esemplu alegerile la noi.

Politica, ce au urmat'o pănă acuma fruntaşii noştri, cu deosebire boerii, a fostŭ şi este o politică de oportunitate nedeslipită de interesulŭ propriu. Adevĕratŭ, că acéstă politică nĭ-a adusŭ însemnate folóse reale şi o preponderanţă necontestabilă pe tóte terenele. In fruntea bisericei nóstre stă unŭ Românŭ pré ve-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(3)

Cele patru temperamente.

Prelegere umoristică.

Flegmaticulŭ este mai în tot-déuna bine nutritŭ. Intréga sa personalitate are ceva rotunḑitŭ. Pântecele sĕu este rotunḑiorŭ, asemenea şi faţa şi ochii precum şi mersulŭ cugetelorŭ sale. Pe când colericulŭ celŭ colţurosŭ în continù îmboldesce şi este îmbolditŭ şi pe când înótă în potriva rîului pe atuncĭ flegmaticulŭ lunecă liniştitŭ, pe rîu la vale. Tăria lui 'lŭ ţîne de asupra. In statŭ elŭ este unulŭ dintre „cei mai bunĭ cetăţenĭ.“ — Elŭ nu este nicĭ revoluţionarŭ, nicĭ reacţionarŭ; pentru-că atâtŭ progresulŭ câtŭ şi regresulŭ reclamă mişcare, şi fiindcă elŭ este în genere unŭ inimicŭ alŭ mişcărei, de aceea e unŭ bărbatŭ strictŭ conservativŭ. — Décă e silitŭ în contra voinţei sale de a merge, atuncĭ merge tândălindŭ; când stă pe locŭ se raḑimă de orĭ şi ce obiectŭ, şi când şede, atuncĭ îşĭ aşéḑă mânile séu în pólă séu pe mésă.

Poftele le cunósce numai după nume şi décă este entusiasmatŭ pentru ceva, atuncĭ de comunŭ este entusiasmatŭ pentru pescuitŭ, pentru somnulŭ dela améḑŭ şi pentru berea bavareză. — Deórece este unŭ inimicŭ juratŭ alŭ rĕsboiului, de aceea elŭ vine arareorĭ în prepusŭ de a fi inventatŭ prafulŭ de puşcă, din contră însĕ mai pe susŭ de orĭce îndoélă stă acea părere, că elŭ ar fi descoperitŭ fotelurile, şi ar fi adusŭ în modă pipele de spumă.

Intrĕ numĕrulŭ flegmaticilorŭ se potŭ găsì o mulţime de neguţătorĭ de victualii, ospĕtarĭ de bere, fabricanţĭ de luminĭ, preoţĭ bĕtrânĭ, Olandesĭ, precum şi partea cea mai mare dintre Danesĭ; — mai departe animalele de casă cornute şi cu urechĭ lungĭ, bróscа ţĕstósă, batoculŭ (pesce), melculŭ astriga, cea fericită şi tóte celelalte animale îmbrăcate în scoicĭ şi găóce.

Aceste trăsurĭ de caracterŭ, pe carĭ am avutŭ onóre a le înşira aicĭ — parte după însemnările fisionomiştilorŭ şi fisiologiştilorŭ renumiţĭ, parte după observările mele — vorŭ fi suficiente, precum sperezŭ eu, a da o imagine limpede ascultătorilorŭ mei adicţĭ despre cele patru temperamente, şi décă posede cineva acéstă imagine, atuncĭ fórte uşorŭ potŭ se fiă sortaţĭ ómenii. Ai sĕ te uiţĭ numai pe feréstră afară la trecĕtorĭ şi vei cunósce că: cei ce mergŭ iute şi deodată stau pe locŭ suntŭ sanguinicĭ; cei ce calcă cu paşĭ micĭ şi mĕsuraţĭ suntŭ colericĭ, cei ce se târăscŭ suntŭ melancolicĭ, şi acei ce deabea îşĭ tragŭ picióre le după ei suntŭ flegmaticĭ.

Tocmai aşa de uşorŭ se potŭ cunósce temperamentele călăreţilorŭ, Sanguinicul călăresce în totdéuna în galopŭ, adecă în galopŭ de vênătóre. — la casŭ când calulŭ nu păşesce regulatŭ, acésta împrejurare nu'lŭ genéză de locŭ, ci este îngrijatŭ numai de aceea „ca calulŭ se păşéscă“. — Colericulŭ din contră, călăresce de comunŭ în tropotŭ desŭ; décă este în modŭ deosebitŭ dispusŭ, atuncĭ călăresce în galopŭ mĕruntŭ. Melancoliculŭ lasă pe Rosinante sĕ se misce cu tignă în paşĭ, carĭ paşĭ se iuţescŭ puţin numai la ocasiunĭ sĕrbătorescĭ şi flegmaticulŭ dreptŭ ḑicêndŭ nu călăresce de locŭ. — Elŭ se căruţă numai într'o căruţă comodă cu róte câtŭ se póte de micĭ.

La *dame* nu este aşa uşorŭ a distinge temperamentele fiindcă acestea la ele suntŭ de regulă fórte amestecate. Décă totuşĭ voiesce cineva sĕ le determine, atuncĭ raportulŭ, care însĕ se schimbă după posiţiune şi etate, este cam următorulŭ:

Ca copile ele suntŭ sanguinico-flegmatice, ca fete marĭ songuinico-sanguinice, ca neveste sanguinico - colerice, ca vĕduve sanguinico-melancolice şi ca fete bĕtrâne sanguinico-melancolico-colerice.

Unŭ temperamentŭ neamestecatŭ se arată momentanŭ — la ocasiunea unei propunerĭ de căsĕtoriă. Décă dama cea tênĕră este sanguinică, ea rĕspunde: „Pentru ce nu?!“ — décă este melancolică, se rógă pentru timpŭ de cugetare, — décă este flegmatică, atuncĭ ea îndréptă pe peţitorŭ la părintele ei, — şi décă este colerică, ea îi dă corfă séu 'i se aruncă în braţe.

Décă se continuă observările, atuncĭ se vorŭ băga de sémă deosebirile temperamentelorŭ nu numai la animalele cele cu două, patru şi şése picióre, ci se vorŭ observa şi la tóte celelalte făpturĭ, atâtŭ organice câtŭ şi anorganice. Şi anume se póte observa, că plopulŭ cu frunḑele lui ce pururea se mişcă este de unŭ temperamentŭ sanguinicŭ, şteja-

nerabilŭ; căpitanulŭ țĕrii este primulŭ boeriu românŭ; în dieta țĕrii și a imperiului avemŭ unŭ numĕrŭ considerabilŭ de Românĭ. etc.

Aceste și multe alte drepturĭ suntŭ în adevĕrŭ resultate vĕdite ale politicei fruntașilorŭ noștri, carĭ cunoscêndŭ puterea guvernului au sciutŭ totdéuna a se pune bine cu guvernulŭ, așa încâtŭ cele mai multe alegerĭ de deputațĭ până acuma n'au fostŭ nimica alta, decâtŭ esecutarea sfatului ținutŭ de presidentulŭ țĕrii cu fruntașii noștri.

Noi în principiu n'am avé nimica în contra acestei politice, care până acuma s'a arătatŭ folositóre, décă numai ne-amŭ puté convinge despre puterea ei vitală, despre viitorulŭ ei. Décă amŭ puté înțelege, că acéstă politică are unŭ viitnriu, din considerațiunĭ naționale amŭ închide ochii fațǎ cu faptulŭ, că drepturile câștigate suntŭ mai multŭ *hatârurĭ* și cumcă deputațilorŭ noștri le lipsesce timbrulŭ adevĕratei representanțe poporale resp. constituționale.

Mérgă deputații și fruntașii noștri mână în mână cu guvernulŭ, ca și până acuma, dér grijéscă de cu bună vreme ca pe lângă sprijinulŭ guvernului sĕ aibă unŭ fundamentŭ mai puternicŭ, sprijinulŭ poporului, căcĭ de nu, în puținĭ anĭ suntŭ perduțĭ și ei și noi. Și écă de ce:

Guvernulŭ în înțelepciunea sa diplomatică a respectatŭ până acuma pe boerii noștri, pentru că au representatŭ o putere mai intelectuală și materială, care însufla respectŭ.

Acéstă stare se schimbă în fiăcare unŭ; boerii noștri pierdŭ moșiile și pe vechile moșii românescĭ stăpânescŭ astădĭ străinii.

Astfeliu mergêndŭ treburile, în scurtŭ timpŭ guvernulŭ nu va mai respecta pe boerii scăpătațĭ, îi va da deoparte și va sprijini alte puterĭ, alte partide bine consolidate.

Și atuncĭ cum rĕmânemŭ noi? Boerimea nebăgată în sémă, biserica îndușmănită, poporulŭ calicŭ, demoralisatŭ, fără crescere politică! Étă viitorulŭ politicei nóstre tradiționale! Din altă parte străinii basațĭ pe încrederea și sprijinulŭ poporului îșĭ vorŭ pune în tótă țéra candidații lorŭ, carĭ vorŭ reuși — precum amŭ vĕdutŭ în Suceava — chiar și în contra voinței guvernului.

Ér décă atarĭ lucrurĭ se vorŭ repeți și în alte ținuturĭ — și la acésta trebue sĕ ne așteptămŭ — mai alesŭ în ținuturile locuite de Rutenĭ, décă poporulŭ rutén la proximele alegerĭ îșĭ va pune candidații sĕi, și acésta o va face negreșitŭ și va și rĕuși cu și fără sprijinulŭ guvernului, décă guvernulŭ ne mai băgêndŭ pe Românĭ în sémă oferă sprijinulŭ sĕu Rutenilorŭ și altorŭ străinĭ și pune candidațĭ neromânĭ în districtele românescĭ, în urmă décă poporulŭ nostru lipsitŭ de cultura politică va face voia prefecțilorŭ și va alege străinĭ, atuncĭ, atuncĭ óre nu suntŭ înghițițĭ, óre audi-va cineva plângerile nóstre? Óre străinii ne vorŭ scuti? O nu, niciodată! De aceea dicemŭ bărbațilorŭ noștri politicĭ și tuturorŭ celorŭ chemațĭ unŭ durerosŭ memento! dațĭ poporului cultura politică și câștigați-vĕ încrederea lui, căcĭ numai acésta va fi scăparea nóstră a tuturora. Décă deputații noștri vorŭ avé încrederea și sprijinulŭ zelosŭ alŭ poporului, atuncĭ nu le trebue grația nimĕnui, atuncĭ guvernulŭ îi va respecta, pentru că vorŭ representa o putere óreșĭ-care. Așa și acuma avêndŭ în scurtŭ timpŭ sĕ se facă alegerĭ pentru 2 locurĭ vacante în dieta imperială, amŭ dori ca candidații românĭ sĕ pășéscă înaintea alegĕtorilorŭ românĭ, sĕ asculte dorințele poporului și sĕ se angajeze cu cuvêntulŭ de onóre a unui bărbatŭ, că se vorŭ lupta pentru interesele poporului cu tótă voința și puterea.

Nu voimŭ ca candidațĭ omenĭ, carĭ nu se potŭ desbăra de tradițiune în politică, nu voimŭ ómenĭ, carĭ se închină orbișŭ la tóte poruncile stăpânirei și suntŭ lipsițĭ de orĭ și care inițiativă, nu căutămŭ rangŭ, mărire, nobleță, ci voimŭ candidațĭ cu inimă, cu voință firmă, cu cugetare propriă, independentă, și cu privire în viitoriu.

Aceștia se se arete poporului, sĕ-i spue ce cugetă și ce simțescŭ în inimă și ce voescŭ sĕ lucre și poporulŭ cu timpulŭ va începe a-i înțelege și înțelegêndu-i odată, că suntŭ ómenĭ la locŭ, le va da încrederea sa și sprijinŭ deplinŭ.

Cartea doctorului Mackenzie.

„Central News“ dice, că cartea doctorului Mackenzie va fi împărțită în trei părțĭ.

Prima parte, istorică, va cuprinde istorisirea a totŭ ce se raportă la bóla Impĕratului, din momentulŭ când doctorulŭ Mackenzie a fostŭ chematŭ, până la sfârșitulŭ lunei Maiu 1888. In acéstă parte, autorulŭ va evita câtŭ se póte orĭce discuțiune. In privința punctelorŭ controversate, elŭ nu se va ocupa decâtŭ d'acele, carĭ erau deja în discuțiune între doctorii germanĭ în timpulŭ tratamentului. Elŭ va istorisi viéța, obiceiurile și opiniile prințului și o mulțime de amĕnunte de celŭ mai mare interesŭ.

A doua parte a volumului va fi numai de discuțiă și va fi împărțită în două capitule. In primulŭ capitulŭ, autorulŭ va stabili, că fiindŭ date condițiunele bólei, metoda adoptată de elŭ era cea mai bună și scientifică. Elŭ va stabili, că tratamentulŭ sĕu a prelungitŭ viéța Inpĕratului și va demonstra, că décă ilustrulŭ bolnavŭ s'ar fi încredutŭ în elŭ ar fi trăitŭ celŭ puținŭ două-decĭ de lunĭ mai multŭ.

In resumatŭ Mackenzie va stabili, că viéța Impĕratului a fostŭ scurtată prin incapacitatea doctorilorŭ germanĭ.

In alŭ doilea capitulŭ alŭ acestei părțĭ doctorulŭ Mackenzie va rĕspunde diferitelorŭ raporturĭ ale doctorilorŭ germanĭ.

A treia parte va fi consacrată statisticilorŭ și va arăta câtŭ de teribile au fostŭ resultatele operațiunilorŭ externe ale laringelui.

SCIRILE ĎILEI.

Ni-se scrie din cerculŭ Branului: „D-lŭ comite supremŭ alŭ comitatului Făgărașŭ a aflatŭ de bine a strămuta pe vredniculŭ protopretore, dlŭ *Alexandru Belle*, din cerculŭ Branului în cerculŭ Șerpenĭ. Dlŭ Belle prin conscienționsitatea, bunĕtatea și mai pe susŭ de tóte prin spiritulŭ de dreptate de care a fostŭ condusŭ în tóte agendele sale ca protopretore alŭ cercului Branŭ în timpulŭ celorŭ 5 anĭ din urmă, sciù sĕ câștige iubirea, stima și recunoscința meritată din partea tuturorŭ locuitorilorŭ aflătorĭ în cerculŭ d-sale. Aceste nobile sentimente ale inimei și-le și manifestară susŭ dișii locuitorĭ, carĭ, audindŭ despre strămutarea d-sale, merseră cu mulțimea la Branŭ pentru a-șĭ esprima recunoscința lorŭ și pentru a dice vrednicului bărbatŭ unŭ sincerŭ adio. Din incidentulŭ acestei strămutărĭ, în diua de 30 Septemvre s'a datŭ la Branŭ și unŭ frumosŭ banchetŭ în onórea d-lui Belle și a stimabilei sale familii; peste 60 persóne fruntașe au luatŭ parte la acestŭ banchetŭ, s'au rostitŭ toaste frumóse și s'a datŭ mai pe susŭ de tóte espresiune de recunoscință fațǎ cu acestŭ fostŭ protopretore de modelŭ alŭ cercului Branŭ. Ii dicemŭ și pe astă cale unŭ adio d-lui Belle și-i dorimŭ aceleașĭ isbândĭ și în noulŭ sĕu cercŭ.“ — *Unŭ participantŭ.*

***

Aprinderile în comitatulŭ Cojocnei au începutŭ sĕ fiă de tóte dilele și din di în di iau dimensiunĭ mai marĭ. Din 1 Ianuarie până în finea lui Septemvre, va sĕ dică în timpŭ de 9 lunĭ, s'au întêmplatŭ în acestŭ comitatŭ *30 de aprinderĭ*. In timpulŭ din urmă n'a trecutŭ sĕptĕmână, în care sĕ nu se întêmple 5 aprinderĭ în acestŭ comitatŭ, causândŭ fiă-care aprindere o pagubă minimă de 500 fl. Se vorbesce că în proxima adunare a comitetului administrativŭ se va face o interpelare în causa acésta.

***

Ďiarele ungurescĭ scriu, că preotulŭ de ritulŭ rutén Fesztori Jozsef din Vecse a primitŭ o scrisóre dela unŭ ungurŭ din America, cu numele Ferencsik Mihály, care emigrase acolo cu câțĭ-va ani nainte de asta ca simplu muncitorŭ. In scrisórea acésta emigrantulŭ face cunoscutŭ preotului de ritŭ rutén, că Ungurii emigrațĭ în America au ridicatŭ în Wilkes-Berre o frumósă biserică maghiară, care i-a costatŭ 5 mii dolarĭ. Se află acolo 3 preoțĭ rușĭ, dér Ungurii emigrațĭ vréu sĕ aibă preotŭ din patria lorŭ, care sĕ scie pe lângă limba maghiară șĭ limba germană și slovacă. Cere dela preotulŭ rutén sĕ le trimită unŭ preotŭ, care sĕ corĕspundă acestorŭ condițiunĭ. Noulŭ preotŭ ar avé ca léfă 50 de talerĭ pe lună și pe lângă asta dela fiăcare botezŭ câte 3 talerĭ, ér dela cununii câte 10 talerĭ. — Din acéstă notiță reiese, că maioritatea așa numițilorŭ „Ungurĭ emigrațĭ“ suntŭ Slovacĭ, Rutenĭ și Șvabĭ. Nu cumva „vrea néosulŭ“ ungurŭ Ferencsik sĕ străplânte „tactulŭ“ de maghiarisare alŭ celorŭ dela „Pesti Naplo“ și în America?

***

Ni-se scrie din Téca, cu data 15 Septemvre a. c.: „Lunĭ, în 10 Septemvre 1888, *Samuilŭ Varga*, preotulŭ reformatŭ din Téca, pentru multele abusurĭ și delapidărĭ a fostŭ suspendatŭ dela oficiu și beneficiu *pentru totdéuna;* acésta se aduce la cunoscința publică pentru ca *Românii cei persecutațĭ de acestŭ intrigantŭ* sĕ o ia spre sciință“. — *Unŭ Tecanŭ.*

***

Joi séră a fostŭ *incendiu* mare *în Măierușĭ*, ardêndŭ mai multe case.

DIN COMITATE.

In *adunarea ordinară de tómnă a comitatului Sibiiu* s'a preliminatŭ ca spese administrative pentru anulŭ 1889 tocmai atâta câtŭ și în anulŭ trecutŭ, adecă 55,640 fl. Pentru fondulŭ reuniunei economice s'a votatŭ 1% dare directă. S'au preliminatŭ venitele fondului pentru repararee și facerea de drumurĭ comitatense cu 98,572 fl. 60 cr. banĭ gata și 300 fl hărtii de valóre, în timpŭ ce erogațiunile s'au preliminatŭ cu 125,000 fl., așa că deficitulŭ la rubrica acésta e de 27,000 fl. Pentru amortisarea acestei sume s'a hotărîtŭ, ca lucrările mai puținŭ urgente, carĭ suntŭ socotite cu

---

rulŭ celŭ nodurosŭ și mĕniosŭ este de unŭ temperamentŭ colericŭ, salcia cea tristă și bradulŭ de unŭ temperamentŭ melancolicŭ și salcia cea leneșă, cu capulŭ mare, este de unŭ temperamentŭ flegmaticŭ.

Chiar și la legume se potŭ descoperi temperamentele! — Orĭ dóră póte fi d. e. Zelerulŭ altfeliu de câtŭ de unŭ temperamentŭ colericŭ? Și óre este cu putință a-țĭ închipui ceva mai flegmatic ca crastavetele? eu așĭ fi mai disŭ că: este cu putință a prinde ceva în mânĭ, fără de a nu observa de ce temperament este acelŭ obiectŭ? Trestia spaniolă este sanguinică, cornulŭ colericŭ, bĕțulŭ de bambus flegmaticŭ și ploierulŭ unŭ melancolicŭ născutŭ.

Acum mai că ve-țĭ avé dorința a vedé o aplicare practică a observărilorŭ mele teoretice! — Haida de! Eu numai decâtŭ voiu avé onóre a mĕ arăta ca practicŭ prin aceea, că voiu numì dintre ascultătorii mei pe câte unŭ representantŭ alŭ fiă-cărui temperametŭ — séu mai bine disŭ: pe unŭ representantŭ alŭ acelora, carĭ n'au fostŭ atențĭ la prelegerea mea. In decursulŭ întregei mele disertațiunĭ amŭ observatŭ pe unŭ domnĭ care necurmatŭ a povestitŭ când la drépta și stênga și când înainte și când îndĕrĕptŭ, — acesta de bunăsémă a fostŭ unŭ sanguinicŭ. — Când eu din întêmplare am întrebuințatŭ cuvêntulŭ „gâde“, am vĕdutŭ pe unŭ domnŭ sculându-se repede și după-ce a aruncatŭ o privire sdrobitóre spre catedră, părăsindŭ sala — acesta a fostŭ fără îndoélă unŭ colericŭ. Curêndŭ după acestea începù unŭ alŭ treilea a privì când ferestrile cele închise, când adunarea cea numĕrósă și pe servulŭ ei celŭ supusŭ, trăsurile lui cele fricóse au tradatŭ lămuritŭ, că elŭ nutrea o frică ipocondrică de căldura aerului și de lungimea prelegerei — elŭ se furișà încetŭ, și nu este lipsă a Vĕ mai spune, că elŭ a fostŭ unŭ melancolicŭ. Acum mai rĕmâne ca sĕ mai aflu încă și unŭ flegmaticŭ! — Elŭ este aflatŭ! — Insĕ aci eu întrerupŭ, căcĭ nu voescŭ a conturba somnulŭ celŭ dulce, ce l'a cuprinsŭ încă de multŭ interesanta mea prelegpre.

Valeriu Florianŭ.

Tactulŭ pedagogicŭ.

Sciința pedagogică de astădĭ, ajunsă la unŭ înaltŭ gradŭ de desvoltare, a luat nascere din practica pedagogică. Popórele primitive îșĭ cresceau copiii conduse de unŭ instinctŭ ce se apropia fórte multŭ, la începutŭ negreșitŭ că a fostŭ acelașŭ, cu alŭ animalelorŭ. Acestui instinctŭ naturalŭ, pornitŭ din instinctulŭ de conservarea speciei, în proporțiă cu înaintarea omului către progresŭ, i s'au alăturatŭ o sumă de esperiențe relative la crescerea copiilorŭ, carĭ în modŭ tradiționalŭ s'au transmisŭ dela o generațiune la alta.

Astfelŭ la popórele cele dintêiu nu putemŭ vorbi de o teoriă a pedagogiei. Acésta s'a desvoltatŭ mai târdiu, când omenimea a ajunsŭ pe o tréptă mai înaltă de desvoltare. La popórele cele culte ale anticității, ca Grecii și Romanii, Egiptenii, etc. deși găsimŭ câteva regulĭ în privința educațiunei copiilorŭ, ele nu formézǎ unŭ sistemŭ, și afacerea educațiunei copiilorŭ era lăsată totŭ părinților, în specialŭ mamei, carĭ se conduceau mai multŭ de esperiențele pedagogice câștigate pe calea arĕtată, decât de regule teoretice sciințifice.

In mĕsura în care sciința antropologică a luatŭ mai mare desvoltare, și în specialŭ de când studiulŭ psichologiei s'a pusŭ pe terenulŭ obiectivŭ alŭ esperienței, lăsândŭ la o parte cestiunile metafisice și ocupându-se numai cu observarea și clasificarea fenomenelorŭ spiritualĭ, cu esplicarea legilorŭ după care ele se întêmplă etc., în aceeașĭ mĕsură și esperiențele câștigate în educațiune, și regulile deduse din practica pedagogică s'au pusŭ într'unŭ sistemŭ basatŭ pe principii sciințifice, și s'a ridicatŭ la rangulŭ de sciință. Intru câtŭ însĕ principiile și regulele pedagogice trebuescŭ puse în practică, pedagogia este o *artă*. Condițiunile artei pedagogice suntŭ dér: *teoria și practica pedagogică.*

Deși practica pedagogică a premers teoriei, acésta este de cea mai mare însemnătate, pentru că ne arată legile desvoltărei fisice și psichice a omului, ea ne servesce de călăuză în alegerea și aplicațiune mijlócelorŭ educative și didactice. Teoria si practica trebue sĕ mérgă mână în mână, sĕ se sprijinéscă și ajutoreze una pe alta, căcĭ altfelŭ și practicianulŭ, care va negligea teoria pedagogică, câtŭ și teoreticianulŭ, vorŭ orbeca, și opera lorŭ nu va fi încoronată de succesŭ.

Dascalulŭ nonagenarŭ alŭ scólei sătescĭ are esperiența rutinei sale ruginite de nouă-decĭ de anĭ; dér are elŭ óre critica ródelorŭ muncei și a metodei sale?“ întrébă *Herbart* cu dreptŭ cu-

21,000 fl., sĕ se esecute numai în mĕsura în care se vorŭ face percepţiunile.

Rescriptulŭ comitatului Cojocnei, prin care se cere protegiarea hotărîrei luate contra concubinatelorŭ, adunarea îlŭ luà la cunosinţă. S'a mai decisŭ, că hotărîrile comuneloru sĕ se aştérnă celu mai puţinŭ în timpŭ de două săptĕmânĭ la adunarea generală spre aprobare; la casŭ contrarŭ nu vorŭ fi luate spre pertractare de decâtŭ în adunarea ce va fi sĕ se ţină în lunile ulteriόre. In fine adunarea s'a declaratŭ pentru protegiarea representaţiunei reuniunei economice în cestiunea rescumpărării regaliilorŭ.

Inaugurarea statuei lui Mironŭ Costinŭ.

Incă de multŭ cetăţenii Iaşului aşteptau cu o adevĕrată nerăbdare ḑiua fixată pentru înaugurarea statuei lui Mironŭ Costinŭ. D. V. A. Urechiă, agerulŭ şi energiculŭ organisatorŭ, pregătea felŭ de felŭ de surprise cetăţenilorŭ Iaşenĭ. De altmintrelea bogatulŭ şi frumosulŭ programŭ alŭ serbărei vestea tuturorŭ, că Iaşulŭ va fi în haine de sĕrbătόre în ḑiua de 18 Septemvrie, pentru a-'şĭ reaminti o mărĕţă figură de acum două secole.

Pe la multe ferestri a magasinelor marĭ se vedeau expuse felŭ de felŭ de corόne, care de case mai frumόse şi mai luxuόse, şi în dimineţa ḑilei hotărîte tόte stradele erau frumosŭ decorate cu stégurĭ şi corόne, fiă-care magasinŭ se întrecea sĕ facă mai frumόsă ferestra sa.

In acestŭ timpŭ, la statue, neobositulŭ Urechiă aranja totulŭ pentru serbare. De jurŭ împrejurulŭ statuei totulŭ era frumosŭ împodobitŭ cu stégurĭ, frunḑe şi covόre.

Dela amedŭ, o imensă mulţime circula pe strade grămădindu-se înaintea statuei lui Ştefanŭ celŭ Mare, de unde urma sĕ pornéscă cortegiulu, şi mai cu sémă în jurulŭ statuei lui Mironŭ Costinŭ.

Pe la όra $2^1/_2$ după ce sosi cortegiulŭ, urmatŭ de primulŭ ministru d. Th. Rosetti cu d-na, d-nii Leonŭ Negruţi prefectulŭ judeţului, V. Pogorŭ primarulŭ Iaşilorŭ, generalulŭ Racoviţă şi altei notabilităţĭ ale oraşului; şi după ce I. P. S. Mitropolitŭ alŭ Moldovei asistatŭ de Prea Sfinţitulŭ Melhisedek alŭ Romanului şi altĭ P. S. Arhierei dădù sf. binecuvêntare, luà cuvêntulŭ meritosulŭ organisatorŭ alŭ serbărei.

D. V. A. Urechiă pronunţa unŭ discursŭ bine simţitŭ, prin care arătà cum s'a făcutŭ statua, aducêndŭ mulţumirĭ bărbaţilorŭ din comitetŭ şi anume d-lui M. Cogălniceanu. Apoi mulţumì femeilorŭ române şi specialŭ celorŭ din Iaşĭ pentru preţiosulŭ concursŭ ce au datŭ acestei opere naţionale.

D. M. Cogălniceanu urmâ d-lui Urechiă. Fόrte emoţionatŭ şi suferindŭ, bĕtrânulŭ oratorŭ arătà în scurtŭ viéţa şi activitatea lui Mironŭ Costinŭ mulţumindŭ d-lui Urechiă pentru neobositulŭ sĕu concursŭ şi sfêrşindŭ îndemnà generaţia actuală sĕ nu pérḑă din vedere „acéstă figură rece", esclamândŭ: iubiţĭ şi apĕraţĭ acéstă ţéră, căcĭ fiă-care bucată e frământată cu sângele strămoşilorŭ voştri.

Cuvîntarea cea mai de căpetenia fŭ aceea a d-lui Nicolae Ionescu. Simpaticulŭ vechiu profesorŭ, într'unŭ discurs, cam lungŭ, atrase salve de aplause şi de urale din partea numerosului publicŭ. După ce arătà că „Românismulŭ ridică „astăḑĭ statua independenţei caracterului „şi patriotismului" şi după ce povestì mortea lui Mironŭ Costinŭ şi căinţa lui Cantemirŭ, care adesea striga că *Costinŭ se ucisese nevinovatŭ;* şi după ce arătà că Costinŭ refusă proiectulŭ de fugă şi cerù cu stăruinţă sĕ fiă adusŭ la Iaşĭ ca sĕ se judece şi sĕ se apere, într'unŭ avênt admirabilŭ de elocuenţă îndreptându-se către statue, vechiulŭ tribunŭ esclamă: „după două secole étă-te adusŭ în Iaşĭ, étă pecetea nevinovăţiei pusă pe memoria sufletului tĕu".

Apoi făcêndŭ o dibace alusiune politică spuse, că ar fi de doritŭ, ca cu toţii sĕ ne gândimŭ multŭ când avemŭ de făcutŭ acte marĭ *„şi de aceea unii ómenĭ politicĭ se parŭ, că nu suntŭ nicĭ cu unii nicĭ cu alţii, pentru că voescŭ sĕ cugete multŭ şi sĕ nu facă lucrurile în grabă"* Apoi se avêntă în conduita politică a logofĕtului, arătândŭ şi parte din viéţa lui literară. Reamintindŭ cum erau vechii boerĭ pe timpurile bĕtrâne, cum „marele boerŭ (Mironŭ Costin) îşĭ iubea moşia" şi cum ei erau „stâlpii ţĕrii," conjură pe tinerĭ sĕ nu uite sentimentele bĕtrâne şi sĕ se jértféscă pentru patriă.

Discursulŭ eminentului oratorŭ a fostŭ desŭ întreruptŭ de uralele asistenţilorŭ.

Apoi d. prim-ministru decorà în numele M. S. Regelui pe d. Hegel care a lucratŭ statua; după acésta începù depunerea corόnelorŭ. Este imposibilŭ a menţiona tόte corόnele; destulŭ sĕ spun, că se acoperise totŭ soclulŭ statuei. Am remarcatŭ: corόna primăriei Iaşĭ, a Ateneului Românŭ, a academiei Române, a curţei de casaţiă, a Universităţilorŭ de Iaşĭ şi Bucurescĭ, a liceului, a institutelorŭ-unite, a societăţii de medicĭ şi naturalişti etc. etc.

In sunetulŭ musicelorŭ, ce cântau marşulŭ lui Mironŭ Costinŭ, se terminà acéstă serbare, care a împodobitŭ a doua capitală a ţerei cu unŭ monumentŭ rădicatŭ *„patriotismului şi caracterului."*

(*„Epoca."*) **Tegel.**

*

Cu ocasiunea înaugurărei statuei lui Mironŭ Costinŭ, Preşedintele şi Secretarulŭ Comitetului asociaţiunei Mironŭ Costinŭ, îndată după terminarea serbărei au espediatŭ o telegramă Regelui şi Reginei, prin care le spune, că ḑecĭ de mii de Românĭ au aplaudatŭ corόna depusă de Majestăţile lorŭ la statua marelui sfetnicŭ alŭ domnilorŭ Moldovei, cum şi actulŭ decorărei, chiar pe câmpulŭ de luptă, prin mânile d-lui prim ministru Rosetti, a marelui artistŭ Wlad-Hégel.

M. S. Regele a binevoitŭ sĕ rĕspundă d-lorŭ Kogălniceanu şi V. A. Urechiă astfeliu:

„Mironŭ Costinŭ este unulŭ din fruntaşii ţĕrei, alŭ cărui nume s'a impusŭ „respectului timpului şi naţiunei sale. „Mĕ bucurŭ din adênculŭ sufletului de „strălucita sĕrbătόre ce a îmbucuratŭ Iaşulŭ cu prilejulŭ înaugurărei statuei ridicată din iniţiativa privată acestui „însemnatŭ scriitorŭ şi mare patriotŭ, „căcĭ o ţéră care scie sĕ cinstéscă şi sĕ „preţuiască pe cei carĭ au iubit'o cu credinţă, este o ţéră ce are viitorŭ.

„Regina şi eu vĕ suntemŭ recunoscĕtorĭ pentru felicitările ce ni le aduceţĭ."

Carolŭ.

Literatură.

Călindarulŭ Calicului pe anulŭ 1889, séu călindarŭ umoristicŭ şi satiricŭ cu ilustraţiunĭ, alcătuitŭ după gradurile climatice ale pungii Românilorŭ din tόtă lumea. Anulŭ IV. Preţulŭ 36 cr. séu 1 leu. — Acestŭ călindarŭ a eşitŭ de sub tiparŭ în editura lui W. Kraft în Sibiiu şi cuprinde 68 pagine formatŭ 8⁰ cu mai multe ilustraţiunĭ şi pe lângă asta ca la vre-o 30 pagine cu diferite anunciurĭ. — Cuprinsulŭ:

Cronologia pe anulŭ 1889 séu anii dela facerea lumii, după calicésca numĕrare; Partea curatŭ calendaristică; Păscălia séu semnele cronologice pe anulŭ 1889; Sĕrbătorile şi alte ḑile schimbătόre; Deslegarea postului; Regentulŭ anului; Cele patru anotimpurĭ; Umblarea timpului în anulŭ 1889; Călindarŭ Iulianŭ şi Gregorianŭ cu ḑilele lunilorŭ, numele sânţilorŭ, sĕrbătorile împĕrătescĭ şi bisericescĭ, evangelia, glasulŭ şi voscreasna fiăcărei Duminecĭ, fasele lunei, rĕsăritulŭ şi apunerea sόrelui, poveţe practice pentru economĭ şi semne de timpŭ; Despre întunecimile anului 1889; Regentulŭ anului etc.

Călindarŭ postalŭ: a) Austro-Ungaria, b) România; Serviţiulŭ telegraficŭ; Banii deosebitelorŭ ţĕrĭ în asemĕnare cu ai noştri; Scara taxelorŭ de timbru; Tĕrgurile (bâlciurĭ): a) Ungaria şi Transilvania, b) România.

Sĕ mai află între acestea diferite scrierĭ umoristice în prosă şi poesiă, ér la urmă vinŭ anunciurile.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Viena, 6 Octomvrie. După dejunŭ în castelulŭ din Schönbrunn şĭ-a luatŭ adio *împĕratulŭ Wilhelm* dela împĕrătésa şi dela principele şi princesa d corόnă. Elŭ a plecatŭ apoi împreună cu împĕratulŭ Austriei şi cu întréga societate de vênătόre la Mürzzuschlag. Suita împĕratului rĕmâne în Viena şi va pleca în 10 Octomvrie cu Wilhelm la Roma.

Agramŭ, 6 Octomvre. Justificarea episcopului Strossmayer publicată în „Kölnische Zeitung" se crede a fi apocrifă.

Berlinŭ, 6 Octomvrie. Discursulŭ electoralŭ alŭ contelui *Douglas,* amiculŭ intimŭ alŭ împĕratului, face mare sensaţiă. Elŭ ḑise: Voinţa împĕratului Wilhelm nu se îndréptă spre altă ţintă, decâtŭ spre mărirea Germaniei. Tόte încercările de a ascrie împĕratului, că vré sĕ ia posiţiă pentru antisemiţĭ, se reducŭ la o schimonosire a faptelόrŭ şi la cutezate afirmărĭ.

Hamburg, 6 Octomvrie. Se crede că Geffken în curêndŭ va fi pusŭ în libertate.

Sansibar, 6 Octomvrie. Intre Germanĭ şi Indigenĭ s'a încinsŭ în Bagamozo o luptă sângerόsă. Au fostŭ omorîţĭ 50 Germanĭ.

DIVERSE.

Păpuşa împĕrătéscă. Impĕratulŭ Wilhelm II, plecândŭ la Viena, a luatŭ cu dênsulŭ, ca sĕ ducă micei prinţese Elisaveta o păpuşă perfecţionată, dér dela împĕrătésa Victoria pentru fetiţa princesei Stefania. Păpuşa are fireşte unŭ trusou splendid pe care l'a admiratŭ lumea, expusă fiindŭ păpuşa în salonulŭ de marmură din Potsdam darŭ ceea ce 'i dă unŭ preţŭ mai mare e că păpuşa vorbeşce. Pronunţă desluşitŭ şése cuvinte. Nu se şcie care anume cuvinte, dér este de sigurŭ unŭ frumosŭ capŭ d'operă mecanică.

Urḑica în loculŭ cânepei. Urḑica — acéstă plantă despreţuită — are sĕ jόce unŭ rolŭ însĕmnatŭ, încâtŭ se pόte dobêndi din ea unŭ tortŭ mai finŭ, mai tenace şi mai luciu, decâtŭ din cânepă. In privinţa asta în timpurile mai nouĕ s'au făcutŭ esperimente în Germania, a cărorŭ resultatŭ demustră, că urḑica, pe lângă o îngrigire de totŭ bagatelă, aduce venite mai însemnate, decâtŭ cânepa. De pe unŭ jugĕrŭ săditŭ cu urḑicĭ, se potŭ căpĕta într'unŭ anŭ 750 fonţĭ de tortŭ curatŭ şi frumosŭ. Cultivarea urḑicelorŭ se pόte lăţi uşior, după-ce acésta plantă contrastă tempestăţilorŭ timpului şi pe lângă acésta nu este alegĕtόre în solŭ. — *„F. b. şi sc."*

Femeile frumόse. *(Esposiţia din Spaŭ)* In ḑiua de 17 Septemvre st. v. s'a ţînutŭ la Spaa esposiţiunea femeilorŭ frumόse. Şedinţa în care juriulŭ a distribuitŭ premiile a fostŭ turburată de o mulţime de accidente pricinuite de gelosia concurentelorŭ; călcărĭ pe piciόre dinadinsŭ, şifonarea rochielorŭ, ameninţărĭ cu vitriolulŭ şi chiar scuipăturĭ în obrazŭ. Premiulŭ întêiu a fostŭ luatŭ de o creolă d-ra Soucaret: 18 anĭ, blondă, cu ochii negri, pieliţa feţei de o fineţă şi de-o subtilitate de coloraţiune estremă, modelarea formelorŭ de o fineţă rară; nu pόrtă juvaerurĭ, costumŭ simplu, pόrtă mănuşĭ Nr. 5 jum., încălţăminte 17 centimetre. Premiulŭ alŭ doilea e luatŭ de o copilă din Ostanda d-ra Debrosa: 16 anĭ, culorĭ vii, proporţii clasice, adevĕratŭ tipŭ rubensŭ.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 6 Octomvre st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.20	Vênd.	9.22
Argintŭ românescŭ .	„	9.15	„	9.20
Napoleon-d'orĭ . . .	„	9.59	„	9.62
Lire turcescĭ . . .	„	10.88	„	9.94
Imperialĭ	„	9.88	„	9.94
Galbinĭ	„	5.67	„	5.70
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	128.—	„	129.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Octomvre st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	100.—
Renta de hârtiă 5%	90.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	146.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	112.50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ . . .	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.50
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	130.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	123.—
Renta de hârtiă austriacă	81.35
Renta de argintŭ austriacă	82.25
Renta de aurŭ austriacă	110.15
Losurĭ din 1860	140.50
Acţiunile băncei austro-ungare . . .	877.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. .	302.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr . .	308.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.75
Napoleon-d'orĭ	9.61
Mărcĭ 100 imp. germane	$59.52^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	122.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 20 Septemvre st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	—.—	—.—
Renta rom. amort. 5%	$96.^1/_2$	97.—
Renta convert. 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	97.—	$97.^3/_4$
„ „ urban 7%	$106.^1/_4$	107.—
„ „ „ 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	$94.^1/_4$	95.—
Banca naţ. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	—.—	—.—
Aurŭ contra bilete de bancă .	$1.^1/_4$	$1.^1/_2$
Bancnote austr. contra aurŭ. .	—	—.—
Aurŭ contra argintŭ séu bilete	$1.^1/_4$	$1.^1/_2$
Florinŭ valόre austriacă . . .	$2.08^1/_2$	$2.09^1/_2$

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

ventŭ în introducerea la Pedagogia Generală; o întrebare, la care n'avemŭ nevoe de datŭ rĕspunsŭ.

Acelaşĭ lucru 'lŭ putemŭ ḑice şi despre pedagogulŭ teoreticŭ, care décă n'are deprinderea de a pune în practică şi a aplica regulile şi legile pedagogice la începutŭ va fi fόrte stângagiu. Teoria şi practica unite ne vorŭ conduce cu mai mare siguranţă către scopulŭ educaţiunei.

Cu tόte acestea, pentru ca se putemŭ ḑice, că cineva este educatorŭ perfectŭ, că este — décă putemŭ sĕ ne esprimămŭ astfelŭ — *artistŭ pedagogicŭ*, afară de practica şi teoria pedagogică, mai are nevoie sĕ fiă *îndestratŭ cu tactulŭ pedagogicŭ*, numitŭ şi talentŭ. Amŭ ḑisŭ că sĕ fiă îndestratŭ, pentru că în cele mai multe casurĭ talentulŭ şi tactulŭ pedagogicŭ sunt aplicaţiunĭ séu disposiţiunĭ naturalĭ înăscute; ele se potŭ însĕ şi câştiga pe calea esperienţei şi a deprinderei, după cum vomŭ vedé mai târḑiu.

Architectulŭ, care cunόşce fόrte bine regulele artei sale şi are destoinicia şi deprinderea practică de a le aplica, nu este încă artistŭ desĕvîrşitŭ, décă nu va posede acelŭ *simţŭ finŭ*, care sĕ-lŭ călăuzască în casurile pe carĭ regula generală nu le prevede; şi nu le pόte prevedé, tocmai din causă că suntŭ prea specifice, care sĕ-i arate unde, când şi cum sĕ aranjeze cutare ornamentŭ, figură etc.

Totŭ astfelŭ şi educatorulŭ.

Pedagogia generală se ocupă cu espunerea principiilorŭ pedagogice generalĭ, carĭ au în vedere pe elevulŭ idealŭ. In practică însĕ n'avemŭ a face cu unŭ elevŭ idealŭ, ci cu o sumă de elevĭ realĭ, carĭ fiă-care se deosebescŭ unulŭ de altulŭ, fiăcare îşĭ are individualitatea sa.

Deosebite vorŭ trebuì în anumite casurĭ sĕ fiă mijlόcele pedagogice după individii faţă de carele vomŭ aplica.

Destoinicia séu capabilitatea de a puté afla îndată ce trebue sĕ facemŭ într'unŭ casŭ datŭ; modulŭ cum trebue sĕ ne folosimŭ de principiile pedagogice, séu mai multŭ decâtŭ atâtŭ talentulŭ de a nimerì calea adevĕrată şi de a afla soluţiunea cea mai favorabilă scopului educaţiunei şi fără îndelungă precugetare, amŭ puté ḑice aprόpe în modŭ inconscientŭ, în acele casurĭ, carĭ în pedagogia nu ne dă suficiente lămurirĭ, şi ne lasă sĕ alegemŭ între două căi deosebite: acéstă destoinicia o putemŭ numì *tactŭ pedagogicŭ.*

(Va urma.)

Nr. 30—1888.
scol.

CONCURSŬ

Pentru ocuparea postului de alŭ 2-lea învĕţătorŭ la scóla confesională gr. cat. din Ilva-mică, prin acésta se escrie concursŭ până *în 20 Octomvrie st. n. a. c.* pre lângă salariu anualŭ de 180 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ au de a-şĭ înainta suplicele lorŭ instruite cu documentele prescrise de legea scolastică până la terminulŭ preftptŭ, la presidiulŭ senatului scolasticŭ gr. cat. localŭ.

Dela senatulŭ scolasticŭ confes. gr. cat.

Ilva-mică, în 30 Septemvre 1888.

Preşedintele: Nicolau Georgiţa, parochŭ. — *Notariulŭ:* Damianŭ Nechiti, învĕţătorŭ.

165,3—1

Nru. 10,153—1888. 28 M. 3—2

PUBLICAŢIUNE.

Comuna orăşenéscă Braşovŭ, în Transilvania, intenţionéză ca pe temeiulŭ planurilorŭ economice forestierale definitivŭ statorite şi aşternute spre aprobare Inaltului ministeriu r. ung. de agricultură, industriă şi comerciu, sĕ vêndă pe cale de oferte şi per buşteanŭ venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi de stejariu aflătorŭ pe teritoriulŭ orăşenescŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 8735 metri lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 20,865 metri lemne pentru arsŭ, blane etc., mai departe venitulŭ materialului anualŭ alŭ lemnelorŭ de fagŭ, de molivŭ şi bradŭ cu unŭ etatŭ anualŭ de 1690 metri de lemne curatŭ pentru lucratŭ şi 4550 metri de lemne pentru blane etc., de pe teritoriulŭ ei din Branŭ.

Materialulŭ amintitŭ de lemne de pe teritoriulŭ orăşenescŭ şi anume din revierulŭ orăşenescŭ se vinde pe durata anului 1886 până la anulŭ 1895 eventualminte 1905; acela însĕ din revierulŭ Timişŭ şi din revierulŭ Branŭ din anulŭ 1887 până la anulŭ 1896 eventualminte 1906.

Condiţiunile contractuale şi de oferte se află în decursulŭ órelorŭ oficióse la oficiolatulŭ orăşenescŭ forestieralŭ în Braşovŭ spre studiare din partea fiecărui.

Oferenţii au ca sĕ-şĭ aştérnă celŭ multŭ până *în 15 Noemvrie a. c. înainte de prânḑŭ la 11 óre* primarului oraşului Braşovŭ ofertulŭ provĕḑutŭ cu unŭ timbru de 50 cr., în care-/are de a aminti atâtŭ în cifre câtŭ şi în litere suma ce o oferéză pentru fiă-care metru din una din amintitele sorte de lemne atâtŭ din revierele de pe teritoriulŭ orăşenescŭ câtŭ şi din revierulŭ din Branŭ, dechiarândŭ afară de aceea, că oferentului 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte şi acele contractuale şi că se supune lorŭ.

Ofertulŭ are sĕ conţină mai departe unŭ vadiu de 10% din suma totală oferată pentru unŭ venitŭ materialŭ anualŭ de lemne; şi în fine sĕ se amintéscă în ofertŭ numele şi locuinţa oferentului.

Deschiderea ofertului se va esopera în 15 Noemvrie a. c. după prânḑŭ la 5 óre de primariulŭ oraşului Braşovŭ.

Braşovŭ, în 27 Septemvrie 1888.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

AVISŬ!

Prin care aducŭ la cunoscinţa onoratului publicŭ, că 'mĭ-am sortatŭ depositulŭ meu de stofe în **magazinulŭ de haine bărbătescĭ Strada Vămii Nr. 11 completŭ şi de nou** şi mĕ recomandŭ pentru confecţionarea tuturorŭ specielorŭ de haine bărbătescĭ cu preţurile cele mai eftine. La casŭ de trebuinţă confecţionezŭ pantalonĭ în timpŭ de 8 óre, pantalonĭ şi giletcă în 12 óre; unŭ rêndŭ întregŭ de haine în 24 de óre.

Pentru comande numeróse se rógă

Cu distinsă stimă

A. Schwarze.

Strada Vămii Nr. 11.

168,3—1

PUBLICAŢIUNE.

Subscrisulŭ curatorŭ aduce la cunoscinţă publică, că în ḑiua de 17 Octomvre 1888 şi ḑilele următóre se vorŭ vinde din mână liberă imediatŭ şi cu banĭ gata pe lângă preţulŭ de estimare séu peste preţŭ celui ce va oferì mai multŭ **mărfurile şi mobiliarele** de prăvăliă ale lui **Iosifŭ Tóth,** aparţinĕtóre massei concursuale. Vênḑarea se va face pe lângă intervenirea notarului publicŭ reg. şi în grămeḑĭ de câte 200 florinĭ.

Braşovŭ, 4 Octomvre 1888.

Din însărcinarea comitetului creditorilorŭ.

Ludovicŭ Harmath.
advocatŭ şi curatorŭ.

167,3—1

Sz. 7124—1888. 166
tkv. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassoi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Radu Dutzu végrehajtatónak ifj. Kaul Márkus végrehajtást szenvedö elleni 45 frt. tökekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a brassai kir. törvényszék területén lévö Prázsmár község határán fekvö, a prázsmári 252 számu tkben A+a 518, 519, 520, 872, 1324, 1325, 3087, 9202, 9662, 10414, 14856, 16994, 18092, 20970 és 268 hr. sz ingatlanokra az árverést 648 frt. ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az *1888 évi October hó 31-ik napján délelött 9 orakor* Prázsmár község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alol is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok egyenkénti becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a biróságnál elöleges elhelyezéséröl kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassóban 1888 évi Augustus hó 11-én.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.